

ZAŽÍME TO SPOLU

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií
a poštových služieb
Odbor legislatívy a práva

Továrenská 7
828 55 Bratislava 24

VÁŠ LIST ČÍSLO

NÁŠ LIST ČÍSLO 48415/2016

VYBAVUJE Horshkov

TELEFÓN 02 /5882 7279

DÁTUM 26.09.2016

VEC **Analýza veľkoobchodného relevantného trhu č.2 – pripomienky spoločnosti Slovak Telekom, a.s.**

Dňa 26.08.2016 zverejnil Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, odbor ekonomickej regulácie (ďalej len „**Úrad**“) podľa § 10 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách v platnom znení (ďalej len „**ZoEK**“) výzvu na podávanie pripomienok k výsledkom analýzy veľkoobchodného trhu č. 2, definovanému ako „*veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach*“ (ďalej len „**Návrh opatrenia**“).

Úrad navrhuje určiť všetky 4 spoločnosti pôsobiace na predmetnom trhu, teda spoločnosť Slovak Telekom, a.s., spoločnosť Orange Slovensko, a.s., spoločnosť O2 Slovakia, s.r.o. a spoločnosť SWAN Mobile, a.s. podľa § 18 ods. 1 ZoEK za významný podnik na predmetnom trhu a uložiť im nasledujúce povinnosti:

- a) povinnosť transparentnosti prístupu a prepojenia podľa § 19 ZoEK,
- b) povinnosť nediskriminácie prístupu a prepojenia podľa § 20 ods. 1 a 2 ZoEK,
- c) povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22ZoEK,
- d) povinnosť regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 ZoEK.

Spoločnosť Slovak Telekom, a.s. (ďalej len „**spoločnosť ST**“) týmto listom zasiela Úradu svoje pripomienky.

Názov návrhu opatrenia: **Analýza veľkoobchodného relevantného trhu č.2**

Identifikačné údaje dotknutej osoby: **Bajkalská 28, 817 62 Bratislava**

Obchodné meno/názov/meno a priezvisko: **Slovak Telekom, a.s.**

IČO (ak bolo pridelené): **35 763 469**

Kontaktná osoba, tel. číslo a adresa elektronickej pošty: **Ing. Martin Čechák, Senior manažér regulatórnych záležitostí
+421 903 903 903, presscentrum@telekom.sk**

Pripomienky k jednotlivým častiam/ustanoveniam návrhu opatrenia:

1. Dominancia: *Úrad na základe výsledkov predkladanej analýzy navrhuje rozhodnutím určiť za významný podnik na relevantnom trhu č. 2 spoločnosti Orange Slovensko, Slovak Telekom, O2 Slovakia a SWAN Mobile a súčasne navrhuje uložiť všetkým 4 významným podnikom pri poskytovaní služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach nasledujúce povinnosti...*

Návrh: Podľa názoru spoločnosti ST, existencia dominantného postavenia nebola dostatočne preukázaná, a preto navrhujeme, aby Úrad Návrh opatrenia stiahol a dodatočne preskúmal, či vôbec na predmetných relevantných trhoch sú významne podniky.

Odôvodnenie: *podľa ust. § 18 ods. 1 ZoEK, „Ak úrad na základe analýzy podľa § 17 zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna hospodárska súťaž, po skončení konzultácií podľa § 10 určí rozhodnutím významný podnik, a zároveň mu v tomto rozhodnutí uloží aspoň jednu povinnosť... povinnosti musia byť odôvodnené, musia vychádzať zo zisteného stavu a musia byť primerané účelu a princípom regulácie elektronických komunikácií, ktorými sú podpora efektívnej hospodárskej súťaže a rozvoj vnútorného trhu.“*

Podľa názoru spoločnosti ST, Úrad neskúmal 2 skutočnosti, svedčiace v prospech toho, že na predmetných relevantných trhoch je efektívna hospodárska súťaž:

1. Úrad neskúmal dopad na trh zo strany tzv. „OTT hráčov,“ t.j. poskytovateľov, ktoré umožňujú komunikáciu prostredníctvom vlastných aplikácií inštalovaných do tzv. smartfónov, cez dátové služby .

Podľa skúsenosti spoločnosti ST, títo OTT hráči, v prvom rade Viber, Skype (mobilná aplikácia) a v poslednom čase aj Facebook, vzhľadom na širokú penetráciu smartfónov dokážu poskytnúť alternatívu k ukončovaniu hlasového volania vytvoreného v rámci verejnej služby a ukončovaného ako „klasická“ hlasová prevádzka cez určené body prepojenia.

2. V Návrhu opatrenia Úrad pri posúdení stavu súťaže nereflektuje skutočnosť, že aj napriek absencii regulácie ukončovania volaní v sieti spoločnosti SWAN Mobile, a.s., nedošlo k žiadnym sporom ani čo sa týka prepojenia samotného, ani čo do výšky poplatku účtovaného spoločnosťou SWAN Mobile, a.s.

Podľa názoru spoločnosti ST dôvodom absencie sporov je skutočnosť, že v dôsledku intenzívnej hospodárskej súťaže na trhu a recipročnej povahy predmetnej služby si žiaden podnik nemôže dovoliť neposkytovať službu ukončovania volaní iným podnikom, nakoľko by si tým sám oproti iným podnikom vytvoril veľkú súťažnú nevýhodu. Inými slovami, trhová sila operátora, ktorý zabezpečuje ukončovanie volaní, je plne vyvážená trhovou silou operátorov, ktoré tieto služby odoberajú,

a preto významná trhov sila neexistuje ani v prípade, keď relevantn trh je formálne vymedzen tak, že „každ podnik - poskytovateľ takýchto služieb na relevantnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných sieťach m 100 % trhov podiel vo svojej vlastnej (jednotlivej) verejnej mobilnej sieti.“ (str. 23 Návrhu opatrenia).

Obe tieto skutočnosti uvedene hore podľa nrhu svedčia v prospech existencie efektívnej hospodárskej sfaže na predmetných relevantných trhoch.

Ak by Úrad návrhu uvedenému hore nevyhovl a trval na uloen povinnosť, dole uvádzame ďalšie pripomienky:

2. Úrad navrhuje, aby sa rozhodnutie o regulácii cien vzťahovalo na služby ukončenia hlasových volaní v jednotlivých mobilných sieťach významných podnikov zostavených v inej národnej mobilnej alebo fixnej sieti a na služby ukončenia hlasových volaní v jednotlivých mobilných sieťach významných podnikov zostavených v inej zahraničnej mobilnej alebo fixnej sieti v rámci E/EHP. Ukončenie hlasových volaní zostavených v krajinách mimo E/EHP navrhuje úrad z cenovej regulácie vypustiť.

Návrh: V rozhodnut o uren významného podniku a o uloen povinnosť, v časti odôvodnenia povinnosť cenovej regulácie navrhujeme uviesť, že vznamn podnik môže rôznym podnikom z krajín mimo E/EHP utovať poplatky za služby ukončenia hlasových volaní v rôznej vyške.

Navrhujeme tiez výslovne uviesť, že za volania zostaven v krajinách mimo E/EHP sa považujú i volania, pri ktorých nie je z prensanej informácie (chýbajúce t.zv. „A-slo“, na ktorom volanie vzniklo) jednoznačne zrejm, že ide o volanie zostaven v krajine E/EHP. Jasn vyjadrenie tiez zabráni akejkoľvek špekulcii a pokusom obchzdať definované vyňatie volaní zostaven v krajinách mimo E/EHP z regulácie odstrnenm identifikácie, v ktorej krajine bolo volanie zostaven.

Odôvodnenie: Navrhované upresnenie uloženej povinnosť významne prispeje k naplneniu cieľa deregulácie cien ukončovania volaní z krajín mimo E/EHP. Plne súhlasíme so záverom Úradu, uvdzanm na str. 43 Návrhu opatrenia: „Ukončovanie hlasového volania v individuálnej verejnej mobilnej sieti zahraničných operátorov v krajinách mimo E/EHP nepodlieha takým regulačným povinnostiam, akým podliehajú pri poskytovan ukončenia hlasového volania v individuálnej mobilnej sieti operátori na Slovensku a v krajinách E/EHP. V týchto prípadoch je podľa názoru úradu potrebn umožniť komern rokovania podnikov na oboch stranách, je teda potrebn zabezpečiť zmluvn voľnosť oboch strán pri negociácii nastavenia predmetných cien, teda i zo strany podnikov na Slovensku.“

Preto v prípade, ak by operátor mimo E/EHP utoval významnému podniku zo Slovenska neprímerane vysok poplatok za ukončovanie hlasového volania v jeho verejnej mobilnej sieti, podnik zo Slovenska by, ako opatrn ekonomicky subjekt, mal mať možnosť reagovať na tento poplatok zmenou výšky poplatku za ukončovanie hlasového volania v jeho individuálnej verejnej mobilnej sieti. Takto možnosť je ee viac dleit v prípade veľkej asymetrie prevádzky, predovšetkým v prípade ukončovania volaní v sieťach dovolenkových destinácií mimo E/EHP.

Súhlasíme s názorom Úradu, že „keď budú mať nrodn mobiln operátori možnosť komerčne negocivať ceny, budú tieto ceny prirodzene obojstranne vyvážené dohodou vo vzájomných rokovaniach, čo bude mať v konečnom dôsledku pozitívny dopad aj na koncových zákazníkov.“ O to viac bude mať možnosť komerčne negocivať ceny ukončovania volaní dopad nielen na „znižovanie maloobchodných cien pre koncových zákazníkov krajín E/EHP“ ale ja pre spotrebiteľov zo Slovenska v prípade roamingu v dovolenkových destináciách mimo E/EHP, nakoľko prichádzajúce roamingov volanie je spravidla utované ako ukončovanie medzinárodného hovoru.

3. *Silná pozícia etablovaných mobilných operátorov je ďalším faktorom, ktorý vplýva na rozhodovanie potenciálneho záujemcu o vstup. Podniky pôsobiace na predmetnom trhu totiž disponujú nepopierateľnými výhodami ako sú pridelené frekvencie, etablovaná pozícia a znalosť trhu, zákaznícka báza, vybudovaná rozsiahla infraštruktúra, kapitálová sila a pod., a všetky tieto výhody môžu zohrať svoju úlohu aj pri rozhodovaní sa potenciálnych záujemcov pri zvažovaní vstupu na trh poskytovania verejných mobilných telefónnych služieb.*

Zotrvačnosť zákazníkov u jednotlivých podnikov je tiež podstatným faktorom, ktorý sa musí vziať do úvahy pri posudzovaní prekážok vstupu pre potenciálnych záujemcov o vstup na predmetný trh. Etablované podniky sa snažia udržať si existujúcich zákazníkov, ktorí im generujú požadované príjmy, a zabrániť ich odchodu ku konkurencii. ...

Návrh: vypustiť.

Odôvodnenie: Spoločnosť ST nepovažuje uvedené bariéry za strategické, nakoľko v čase od poslednej analýzy predmetného relevantného trhu na trh efektívne a úspešne vstúpil štvrtý hráč, t.j. spoločnosť SWAN Mobile, a.s.

Ďalej, „silná pozícia“ je neurčitý pojem, ktorý bez hlbšieho popisu podloženého analýzou má pochybnú hodnotu. Oproti čomu by sa teda mala merať „sila“ operátorov? Vo všetkých porovnateľných krajinách EÚ pôsobia operátori, ktorí v podmienkach svojho konkrétneho trhu nie sú „silnejší“ ani „slabší“, ako mobilní operátori na Slovensku.

V neposlednom rade aj argument o penetrácii trhu sa javí ako účelový, nakoľko penetrácia je omnoho menej dôležitou ako saturácia. Spoločnosť Telefónica (dnes spoločnosť O2 Slovakia, s.r.o.) dokázala na trhu úspešne rásť a takmer dobehnúť podiel spoločnosti ST, ktorý sa už v čase začiatku jej prevádzky blížil ku 90%.

4. -

Návrh: doplniť do návrhu opatrenia nasledujúce vysvetlenie:

Nakoľko z hľadiska funkcionality a zastupiteľnosti je ukončovanie volaní zostavených v zahraničí identické s ukončovaním volaní zostavených v národných sieťach, potom pri volaniach prichádzajúcich zo zahraničia a uplatnení cenovej regulácie môžu nastať dva scenáre:

A. medzinárodné volanie v medzinárodnom bode prepojenia (napr. vo Frankfurte alebo inom európskom meste) preberie významný podnik, ktorý volanie tranzituje a následne ukončuje vo svojej sieti. Takéto volanie je viazaným produktom skladajúcim sa z tranzitu a ukončenia, preto sa aj jeho cena skladá z dvoch komponentov: 1. neregulovaná cena za tranzit a 2. regulovaná cena za ukončenie volania. Oba uvedené komponenty tvoria cenu viazaného produktu a takúto cenu zaplatí zahraničný operátor významnému podniku, ktorý od neho preberá medzinárodné volanie na tranzit a ukončenie v sieti významného podniku.

B. medzinárodné volanie v medzinárodnom bode prepojenia preberie ľubovoľný podnik, ktorý volanie len tranzituje a toto volanie nie je určené na ukončenie v jeho sieti. Toto volanie je ľubovoľným podnikom postúpené na ukončenie volania do siete iného podniku, ktorý volanie ukončí vo svojej sieti. Tento tranzitujúci podnik si vyúčtuje od zahraničného operátora (od ktorého preberá prevádzku) cenu viazaného produktu (za ukončenie a tranzit), ktorá sa skladá z dvoch komponentov: 1. neregulovaná cena za tranzit a 2. regulovaná cena za ukončenie volania v sieti v pevnom umiestnení. Toto volanie je ďalej postúpené na ukončenie volania do siete iného podniku a tento podnik volanie ukončí vo svojej sieti a za toto ukončenie volania v jeho sieti bude účtovať regulovanú cenu za ukončenie volania. Pri takomto volaní zo zahraničia dochádza ku kaskádovitému spôsobu zúčtovania – platieb.

Konkrétne v takom prípade, ak slovenský národný operátor A prevezme určitý objem volaní v medzinárodnom bode prepojenia určenej na ukončenie na území SR, je tento oprávnený účtovať cenu, ktorá bude obsahovať regulovanú cenu

za ukončovanie a neregulovanú cenu za tranzit takéhoto volania, pretože časť takýchto volaní je ukončená v sieti tohto národného operátora A, ale časť volaní je postúpená na ukončenie v sieti iných národných operátorov. Na trhu tranzitu je efektívna súťaž, a preto tento trh nie je regulovaný. Tranzit volaní môže zabezpečovať aj iný operátor, ktorý ponúkne lepšie podmienky. Ak by sa cena na medzinárodnom prepojení rovnala regulovanej cene za ukončenie volania, žiaden podnik by nemal dôvod volanie ďalej tranzitovať, keďže za jeho tranzit by nemal zaplatené.

Odôvodnenie: Navrhované upresnenie má za cieľ zabezpečiť

- i) právnu istotu pre spoločnosť ST ako regulovaný podnik, a
- ii) kontinuitu regulačného prístupu.

Citované ustanovenie je totiž súčasťou odôvodnenia už dnes platných rozhodnutí na trhoch ukončovania volaní v pevných a mobilných sieťach a je bezo zmien prevzaté z odôvodnenia rozhodnutia Úradu č. 1420/OER/2013. Obsahovo totožné odôvodnenie sa nachádza aj v rozhodnutí Úradu č. 1403/OER/2013 .

Spoločnosť ST neviduje žiadne zmeny v trhovom prostredí, ktoré by hore uvedený nález Úradu o existencii efektívnej súťaže na trhu tranzitu spochybňovali. Neuvádza ich ani Úrad v Návrhu opatrenia.

V prípade akýchkoľvek otázok alebo nejasností sme Úradu plne k dispozícii.

S pozdravom

Slovak Telekom, a.s.
Ing. Martin Čechák
Senior manažér regulačných záležitostí